

տէն շատ տարբեր էր, և ճշմարիտը կ'ըսեմք որ չեմք կրնար ըմբռնել թէ ինչպէս կարելի է հաստատել թէ « Տակէռի գործելու կերպերը նոյն էին Նիկեփոր Նիէքսի կերպերուն հետ, փոխելով միայն Հրէաստանի կուպրը և Լաւանդի իւղը »: Ո՛չ ահա ամենայն ինչ այս փոփոխութենէս կախուած է. կարոյ տեղ զմանշուկ արծաթոյ փոխանակելը, երազութիւն և ապահովութիւն տուաւ գիւտոյն, մինչդեռ կուպրն ոչ զմին ունէր և ոչ զմիւսն: Իսկ մանչին գալով, իրաւ է որ Նիէքս շատ ատենէ 'ի վեր զայն կը գործածէր, բայց գործողութիւնը լմննալէն ետքը իւր նկարներուն ստուերները միայն սկսեցնելու համար. երբեք միտքէն չանցաւ որ զանիկայ իբրեւ զգայուն գոյացութիւն մը իրեն ծառայեցունէ, և աս բանիս վկայ կեցած է իւր թըղթակցութիւնը: Ընդհակառակն մանչոյ գործածութեան բոլորովին ընդդիմութիւն կը ցուցնէր, և կը ջանայր իւր ընկերին այս միտքն ալ փոխել: Դարձեալ, Տակէռի գիւտոյն մէջ սնդկի գործածութիւնը, ամենեւին նմանութիւն չունի Նիէքսի ոճոյն մէջ Լաւանդի խկական իւղոյն գործածութեան հետ:

Արդ մեզի կ'երևի որ եթէ արդարացի է Նիկեփոր Նիէքսի համարել լուսանկարչական ոճոյ առաջին գիւտը, անիրաւութիւն է չորթել Տակէռէն այն գիւտերուն հեղինակութիւնը, որոնց վրայ ժամանակակցաց հիացումը իւր անունը դրոշմեր է:

ՃԱՆԱՊԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՁՈՒՄԻ ՃԻՅԷՐՃԻ ՕՂԼՈՒ ՔԱՀԱՆԱՑԻ

(Տես երես 216)

Եղբայր, այսուհետև պատմեմք սուրբ Յորդանանոս զգնալն և զգալն մի յստ միոյէ:

Թորթամ կամենաս գնալ 'ի սուրբ Եղանան, ծաղկազարդին օրն քիրաճիքն և ֆէլլահներն գալ և գնալ են. ոմն դանքրմայ ձգէ փէհ¹, և ոմն ախվայ. թէ այլ ուրիշ մարդու տավար չի բռնես տէյի. ապա առաւօտուն տեսանես, եղբայր, վանից դռան առջին՝ մի կողմն Բէթլէհէմի ֆէլլահներն, միւս կողմն չամցի զաթրճիքն. նոքա կ'ըսեն թէ մեք կու տանիմք. միւսքն կ'ըսեն թէ մեք կու տանիմք. և ես դուրս ելայ՝ զուղտն նայիլ գնացի. նա տեսնեմ որ մէկ զմէկ ինկան՝ սօփայ սօփայի. ուղտերն մէկ մէկի խառնվեցան. քարն իբրեւ անձրեւ կու թափի. եկն միտս իմ, մտայ ուղտին փորուն ներքեւ, հազիւ ազատեցայ. և վանից դուռն ճորով գտայ. նա տեսանեմ արապ թէլլալն եկ. ելաւ բարձր տեղ և ձայնեց. ամենեքեան լուռ կացին թէ տեսանեմք ինչ կու կանչէ. այսպէս ասաց. թէ Շամցիք տանին ըխտաւորք զջուրն, ապա թէ չի օգտէ՝ ապա Բէթլէհէմցիք տանին: Եւ ֆէլլահին նկուն եղեն. և ես տեսայ անդ զաթրճի մի զօրեղ, և տաւարնին լաւ. իսկոյն ձեռացն բռնեցի և ասացի, քանի տաւար ունիս. նա ասաց թէ ութը տաւար. չորսն բռնեցի, քաշեցի ներս վանքն:

Եւ հեծաք ելաք ճանապարհ զաթար զաթար. հազիւ հասաք 'ի մէկ մէյտան լեառ մի, և անդ սակաւ մի եկրէնմիլ եղաք՝ մինչև յետի ըխտաւորն գայ. անտի չուեցաք. ահա կու գնամք սառք տեղ, նեղ և լայն, դուր և փոս. եօխոշ մի վայր իջաք, մեծ

1 Գրաւական:

կազմը¹ մի, չատրոններն տեսաք. և պայ-
րախներն 'ի մեր առաջնէ. եթէ հար-
ցանես, մինչև քսանը եօթը պայրախ
համարեցի: Սա եազըն երկըով է եղ-
բայր. և ես լուեալ էի թէ վանից չա-
տըրին քով իջի. հետո ունէի փոքր չա-
տըր մի, իջայ անդ. շուտով տղաքն
գուշմիշ արին, քանզի օտան էի մոռա-
ցեր: Անդ ֆէլլահներն ղանութ են դուր-
միշ արեր. մէկ օխլամուր սըրըխն՝
վեց փարայ առաք. — այ ախմախ. քը-
սան փարայ ուղէ՛, քանզի պիտոյ է. —
և մոտաք 'ի մէջն, որ այն ղանութնին
մեր զիմացն էր. զինչ ուղես անդ գը-
տանի: Չախ կողմն բարձր լեռներ,
բայց մի լեռն կայ քան զամենայն
բարձր է. և կայ գլուխն եկեղեցնայ
տեղ. սա է փորձութեան լեռուն, որ
ասաց սատանայ, եթէ դու ես ֆրիս-
տոս՝ ասա զի քարինքս այս հաց լինի-
ցին. և ասաց ֆրիստոս. Ոչ փորձեսցես
զտէր Աստուած քո: Եւ անդ է ջուրն՝
որ Սամիսոն իշու չէնկէով (հազար)
հոգի ջարդեց. և անդ է Զաքէի տունն:
Օրտու պազար, ո՞վ կու քնանայ. հէլէ
սակաւ մի ննջեցինք. զարթեալք, հա-
ղըր եղաք. նօպէթն զարկին մէկ հեղ,
ձիանն բեռցաք երկոքում եղանակին,
հեծաք երրորդում եղանակին. պայ-
րախնին առաջնէ, ահա կու գնամք
սուրբ Յորդանան, լուսինն տասնըհինգ
աւուր պէտիր, ինչ կ'անես զֆէնէրն
և զմիշալան. այս ճանապարհն լայն և
հանգիստ է. յետեւ փաշին քեահեան՝
չիֆտէ մէշալէով. առաջնէ քսանըեօթը
պայրախ սէյմէնով. հետեակն ուրիշ,
ձիաւորն ուրիշ. քանզի կանուխ էր՝ ե-
րեք թէրձիմանն հետ, ապաներն 'ի վե-
րան: Անդ կայ ղումլուխ մի, զմեզ անդ
արգելցին. մեք այլ վար իջաք ղումլին
վերայ գնացաք: Եղբայր, այսպէս տեղս
աչքը բաց պիտի. վէ ղաթրճին այլ
դուշմնագ, որ Սէյտի Ահմէտ կոչուր.
քան զամէնն յառաջ կու գնայր. ան-
կարծ գալք խանիս ասելն՝ 'ի բաց կու
ցաթկես ձիուն վերայ որ մութն կու

¹ Դաշտ մարգագետին:

բաժանի. այնպէս կու քչեմք՝ որ մէն-
զիլն ինչ պիտի լինայ: Լուսացաւ. ա-
ռաջնէ գնացող պայրախներն ճկեցան,
ձախ կողմն բարձր լեռուն ելան. և
պայրախնին տնկեցին սրայով. մէհ-
տէրխանան կու ծեծեն: Գնացաք ջու-
րին եզերն, իջաք ձիուն 'ի վար. շու-
տով հանուեցաք. անդ էիր և տեսեալ
էիր. իջաք 'ի ջուրն և անդ հինգ հոգի մը
կըրտեցի. և ապա Գարրիէլ անուն վար-
դապետ մի զիս մկրտեց. և ջուր լցաք
մաքաւալան¹ շուտով հագուեցաք ելաք
'ի ձի. այսչափ մարդս որ կայեաք մին-
չև հազար հոգիէն աւելի. կէս սահաթն
մկրտուեցանք. ամմա՛ եարան գոյն
չատ, ահ չատ. լէվէնտնին չորս կողմէն
չալախ թրով՝ տէյինտի թէզ եղիք, ա-
սելով, հաղիւ ճանապարհ ելաք:

Այս սուրբ Յորդանան շատ լայն չէ,
կարի խոր է. և ջրին վազելն պտոյտ
առնելով է. ներքնագոյն կու վազէ,
քաղցրահամ, խմելով չես զովանար:
Ի յետ դառնալն՝ երկու տաւշան ել դէ-
մերնիս, զարկին սպանեցին. երեք էր,
մինն զայլ էր՝ փախեալ. և յետ նորա
փաշին քեահիեան անցաւ առաջ ըշտա-
պով. չատըր զարկին ճանապարհին
բերանն. նախ ֆռէնկն էանց, և ապա
հոռոմն, ապա թէ մեք. չորս ղուռ մէկ
թիշթն² տուր և անցիր: Դարձեալ ե-
կաք 'ի տեղերնիս կրկին երկրով. շու-
տով չատըրն մոտաք. վանից չատըրնե-
րուն մատէ միայն մեր չատըրն. ամե-
նեքեան մաթ մնացին՝ թէ այս տեղս
այլ թէտարիքով ես: Եղբայր, շող և
տաք որ չեմ կրնար պատմէր. մինչև 'ի
յետինք այնչափ ջուր խըմեցինք՝ որ ա-
սելու չէ. բայց սաղ ջուր, իսկի ինճիթ-
միշ չարաւ. այս այն ջուրն է՝ որ Եղիսէ
աւրհնեաց: Ինչ և իցէ՝ երեկոյ եղև.
չորս կողմէն կրակ տուին հառըլ հա-
ռըլ կու վառի. և փոքր խօսք լսեցի թէ
քեահիեան պիտի չուէ. զիրա քովն
տասը քէսէ ըստկէն և ել եղև, նորանից
կու վախէ. կամ թէ ֆէլլահն պիտի

¹ Կաշայ ջրաման:

² Երրորդ մաս:

կոխէ . զատոնք լսեցի կամաց մի , ձայն
չի հանեցի գնացի չատըրն աւերեցի .
ղուրճին մէջն դրի , միւս կողմն եօր-
ղանն և գետ Յորդանան 'ի ջուրն . և հա-
գայ ճիղմէս և նստաք : Ոմանք ասացին
թէ չորրորդում սահաթին կ'ենեմք .
իշտէ այս գիշերն խակի չի քնացաք մին-
չև սահաթն հինգն գնաց հեծաք . բայց
առաջի գիշերվան պէս նօպէթ չի չա-
լէցին . չորս կողմն կրակն բազմացաւ .
քըչեցին այն եազըն . եկաք դար մի
վեր . այնպէս կու քչենք՝ որ գիտես թէ
փախ են ձգեր : իշտէ այս տեղս զմա-
թարան այն անիծեալ ֆէլլահն գող-
ցաւ . հարամ լինա : Հազիւ առաջ ան-
ցաք և ազատեցաք 'ի յղտիցն , մինչև 'ի
յարեւծագուն եկաք հասաք 'ի Բեթա-
նիեայ . և անտի սորայ գիւղին պատին
քովով կու անցանես . ապա Համբար-
ձումն կու երևի . դէպի փրկչի դուռն
կանգնեք են 'ի մեր միաբանից . ձայ-
նեն , թէ այս կողմն եկէք . եայ եղբայր ,
քաղաքացիք բերդին վերայ ելած նըս-
տած , զմեզ թամաշա կ'ընեն : Եկաք
փրկչի դուռն . մէկ մէկ փարան կու
տաս մանես քաղաքն , և զնաս 'ի սուրբ
Յակոբ : Բայց զայս ևս ծանիք սիրելիք .
որ ծաղկազարդին երկու երեք օր յա-
ռաջ գիւղօրէից Արապներ կու գան
սուրբ Երուսաղէմ . նոքա այլ ուխտ
կ'երթան հազրէթի մուսա կ'ըսեն . անդ
գնան ութը օր . 'ի մեր գնալն սուրբ
Յորդանան՝ նոքա աջ կողմն կու ճկին
դէպի Սողոմ կու գնան . որ յետ դառ-
նալն մեր Յորդանանու հետ՝ պարա-
պար կու գան . նոքա սուրբ Աստուած-
ածնայ դռնէն կու մտանեն . 'ի մեր
գալն , եղբայր , դեռես նոքայ չէին ե-
կեալ , զիրա մեք կանուխ շարժեցաք :
Այն սուրբ Աստուածածնայ դռանն
զրաի դիհն սուրբ Ստեփանոսի քար-
կոծման տեղացն վերև մեծ լեռու մի է .
անդ նստեալ են քաղաքացոց տաճկի
կանայք . սուտ չի խօսիմք . զիրա հաճի
եմք . մինչև երեք հազար կին . առաջին
և յետոյսն այր մարդ , նոյնպէս հա-
մար չի դար . զմեզ և զնոքա թամաշա
կ'ընեն . հէմէն մահանա մի կ'ուզեն որ

դուրս թափին . այր և կին ծեր և տը-
ղայ կերակրով և այլ ամենայն կերպիւ
կերպիւ շէյթով , որ այլում տեղ գը-
րեալ կայ . այս այսպէս : 'ի մեր գնալն
սուրբ Յորդանն . տես թէ միւսեկիմըն
ինչ է արեր . որչափ տուն կայ՝ կու
կոխէ , կամ Դաւթայ մարգարէին սա-
րայէն քսանըութը հոգի կու հանէ ,
ընդ ամենն վատսուն հոգի , որ զինքն
պահեալ էր . ձեռք ինկածն հինգ ղու-
ռուշ և կէս առեր . սանքի կօմրիւկէն
ըռզակ որ փախցնէ ոմն ձեռք որ անկա-
նի երկու կօմրիւկ կու առնեն . նոյնպէս
սոցա չորս ղուռւշ մէկ թիւթին տեղն .
ոմանց վեց ղուռւշ առին , ոմանց հինգ
և կէս ղուռւշ : Եայ եղբայր , 'ի ճանա-
պարհին գալն՝ ձիուն վերայ կու քըրտ-
նիս . և այնչափ տաւարին ոտաց հոս-
մունքն երես 'ի վեր կու դայ , որ մօ-
րուք և երեսի վերայ թօզն կու նստի .
դու ևս ֆէլլահ կու դառնաս . շուտով
օտատ կու գաս լուացվիս և հանգստա-
նաս : Եթէ կամիս մէկ քիչ քնացիր .
զիրա քընհատ ես և խոնճած : Այսքան
առ այս սուրբ Յորդանանու բաւէ :

Սա որ կայ կամիսք պատմեք պիշր-
քէն¹ և Դաւթայ մարգարէին պա-
շտուն մի ըստ միոցէ :

Յորժամ գնան ըխտաւորքն մօտե-
նան հայր Աբրահամու դուռն , աջ
կողմն բաց ես խոր , զէթունի ծառք
համարը չի դար . պիւրքէ մի մեծ այս
կողմն է , և այս պիւրքէին զպատճառն
ասեմ ըսկիզբէն : Յորժամ գնաց Կոս-
տանդիանոս ունէր հետն զհայրապետն
Սեղբեստրոս , և թագաւորն Տրդատ
ունէր հետ զսուրբ Գրիգոր Լուսաւո-
րիչ . ապա վիճակ ձգեցին թէ ո՞րն շինէ
սուրբ Յարութիւն , կամ ո՞րն շինէ ըղ-
սուրբ Ննունդ . և ել վիճակ Տրդատու
թէ սուրբ Յարութիւնն շինէ . և ապա
զմտաւ ածեալ սուրբ Գրիգոր Լուսա-
ւորիչն և ասաց , որդեակ իմ Տրդատ ,
պարտ է քեզ ասել Կոստանդիանու

1 Զրի ճամբայ :

Թէ քո հրամանքդ չինէ զսուրբ Յարութիւնն, քանզի նա մեծ է քան զքեզ. և նա յանձն առեալ զնաց առ կոստանդիանոս և ասաց. Հայր իմ, ինձ չելաւ վիճակն սուրբ Յարութեան. և նա ասաց նմա. քո հրամանքդ չինեալ եւ յորժամ լուաւ զայս խօսքն ասաց թէ ո՞վ ետուր զայս խրատն քեզ. և Տրդատ ասաց՝ Հայրն իմ սուրբն Գրիգոր Լուսաւորիչ. և ասաց թէ բարի է. Սոքա ունէին վարպետք հիւսանք. մեծ խորհուրդ արաւ ՚ի մտի իւրում, և չինեաց նախ և առաջ զայս մեծ պիւրքէն. քաղաքէն դուրս խոր, և արար ճանապարհ գետնի ներքեւէն մինչև քաղաքին մէջն. և անդ եւ չինեաց պիւրքէ մի այլ. դրսի պիւրքէէն ներսի պիւրքէն գայր ջուրն. և անտի չինեաց ճանապարհ սուրբ Յարութեան մէջն փոքր հաւուղ մի. որ վարդապետք և ըռէնչպէրք անտի առնէին զջուրն. բոլոր տարի մի ջուր ժողովեաց. և ամենայն իրք պիտոյից հազր առաւ. ապա սկըսաւ հիմն արկանել:

Եւ կամիմք մտանել դուռն քաղաքին. կու իջանես ՚ի գրաստէն և կայ ձախ կողմն պաղչայ մի որ ժամանակաւ բաղանիս է եղեր, և կին Ուրիեայի անդ լուացվեր. և աջ կողմն սարայն Դաւթայ մարգարէին. և կայ անդ փէնճէրէ մի. անտի տեսաւ զկին Ուրիեայի Բերսաբէ, և ցանկացաւ: Եւ աջ կողմն դառնաս, և է բերդին դուռն. ներս մտնելն երկու կողմն փէքէ, և այս դուռն երկաթ մամուր. այլ ներս կ'երթաս մեծ դուռ մի այլ փայտէ վերան քեապկիր քէմէրով. և աջ կողմն կայ մէրտիվէն մի քսանըութը ոտք, կ'ելանես վեր զնաս ճուկ ճանապարհներով դուռ մի փոքր փայտէ, անդ կայ չորս հինգ օտայ. և մին օտային ճակատն փէնճրէ մի որ կու հայի ճանապարհին վերայ. և աստ նստէր մարգարէն Դաւիթ, և արմունկն փէնճէրէին մէջ տեղն կոթնէր, սաղմոս ասէր. և արմնկին տեղն փոսցեր ձեռաց մի զատար¹:

¹ Զափ:

Ուխտ արէ և տուր երկու փարան եղի ըստակ: Ելանես դուրս կայ անդ նեղ մերտիվէն մի տասուերկու ոտք. կ'ելանես վեր փոքր սիրուն չորս քօչէ օտայ մի, ունի երկու տախտակ փէնճէրէ, որ անդ նստեալ քնարիւ զսաղմոսն երգեր է. և այժմուս նօպէթճիք զուռնատաւուլն անդ չարեն. և իջանելն մէրտիվէնն ՚ի վայր՝ կայ անդ չորս թօփ. իջաք դէպ ՚ի վար, շատ զնացաք մութ տեղով. և անդ մեծ տեղ մի և մէջ տեղն հոր մի, և տեսաք սախան ջուր քաշեց, և մէք խմեցաք ցուրտ և անուշահամ. և մեզ պատմեց չուրջ ածողն՝ թէ այս ջուրս հայր Աբրահամու կու գայ. եթէ այս քաղքիս ջուրն հատնի՝ սա կու զովացընէ այնչափ առատ է: Ելաք անտի գնացաք բանտն, և բացեալ զդուռն ներս մտաք մութ. և կայր անդ հինգ ֆէլլահ ոտքերնին զատանայ. և վզերնին զէնճիլ հաստ և փայլուն. երկու խաթ է դուռն. ներսի խաթն՝ հաստ փայտ վերան երկաթ զափլը, տասներվեց աչք, և երեք կողմէն հաստ զէնճիլ. և միւս դուռն՝ զուտր երկաթ երեսունըվեց աչք և երեք կողմէն հաստ զէնճիլ. և մինն միւսի վրայ կու կղպէ: Եւ կայ սորայ քով օտայ մի որ պահապանք անդ նստին և պառկին. և անտի ելաք ՚ի Պէտէնն¹. քսանըչորս ոտք մէրտիվէն. աստ կու կենան տնվորնին. և անտի այլ առաջ կայ նեղ մէրտիվէն մի տասներչորս ոտք որ այլ վեր կու ելանես, որ չորս կողմն երուսաղէմի կու տեսանես. և անտի իջաք ՚ի վայր և ելաք ՚ի դուրս. կայ դրան դիմաց երեք պօյլու թօփ, և զարապա տեղ. և աստ կայ ջուհակի մեծամեծ օտաներ: Անցիր առջևէ և զնա ուղիղ. ձախ կողմն թումայի առաքելոյն վանքն, որ Գրիստոս աստ ծախեց զնա. և մեծ քէմէր մի՝ որ սեղանատունն սորա վերան է. յառաջ երթաս սուրբ Յակոբայ դրան վերան քէմէր, և մէջ տեղն նօմոս թագաւորական, և դուռն երկաթ մամուր. օրթայ տեղն

¹ Պարխալ:

փոքր դուռ մի, անճախ էշ մի առանց բեռ կու մտանէ. և ունի գոց ութը. և լիակատարն յայլում տեղ գրեալ կայ: Եւ յորժամ շինեաց Կոստանդիանոս զսուրբ Յարութիւնն, յետ նորա շինեաց զսուրբ Յակոբ, և ետուր սուրբ Լուսաւորչի փէշքէշ 'ի պատիւ այնր որ ասաց Տրդատայ, երթ գնա ասա թաղաւորին՝ թէ դու շինեա զսուրբ Յարութիւնն. նորա համար պատիւ ետ սուրբ Յակոբ Լուսաւորչի. ամէն:

Կը շարունակուի:

ՀԵՏԱՔՐԻՐԱԿԱՆՔ

Գաղչիյ Բալայիւրը: — Դրոբլոն՝ իբրեւ նախագահ ծերակուտին և իբրեւ ծերակուտի անդամ, նախագահ Դատաստանարանին (Cours de Cassation) և Ուսումնարանին անդամակից կ'ընդունի, 196,500 ֆր. առանց հաշուելու բնակութիւնն և ուրիշ շահերը: Նիէլ մարաջախտը իբրեւ ծերակուտի անդամ, մարաջախտ, պատուոյ լէգէոնին մեծ խաչ պատուանշանը կրող և պաշտօնակալ պատերազմի 193,000 ֆր: Մաք-Մահոն մարաջախտն՝ ընդհանուր կուսակալ Ալճերիոյ ֆր. 188,000: Պարակէ-ա'Իլլիէ, Ռենեոյ տը Սէն-Ժան տ'Անժէլի, Քանրոպէր և Պաղէն՝ իւրաքանչիւրն առանձին առանձին 163,000 ֆր: Վալլեան մարաջախտն՝ իբրեւ պաշտօնակալ կայսերական տան և մեծ մարաջախտ Պալատան 229,000 ֆր: Ծովային պաշտօնակալը Ռիկոյ տը Ժընուշի ծովապետը 163,000 ֆր: Պարոշ և Մաներ պաշտօնակալքն իւրաքանչիւրը 130,000 ֆր. Բերսի-նէի, Տրուէն տը Լիւիս, և Լաւալէֆ՝ իբրեւ անդամք գաղտնի խորհրդոյ իւրաքանչիւրը 105,000 ֆր: Կոյեոն զօրավարը 105,000 ֆր: Մոնդոպան զօրավարը 148,000 ֆր: Ֆլէորի զօրավարը 119,000 ֆր: Էտկար Նէյ 118,000 ֆր:

Խորաթիւն Ժովա: — Ըստ գրեւոյ Moniteur Universel լրագրին ներքնածովային պարաններ ձգելու համար՝ գնտաչափութեամբ եղած փորձերով ծովուն այլ և այլ կողմեր ունեցած խորու-

թիւնն գտնուեր է. — ընդ մէջ Շուէտի և Գերմանիոյ՝ Պալդիկ ծովուն խորութիւնն է 40 մեգր. Ադրիականն ընդ մէջ Վենետիկոյ և Դրիէստի 42. Մանիքա՝ 100: Իռլանտայի ծովուն հարաւ-արեւմտեան կողմը 660. Միջերկրականը՝ Ճիպլիգէրայի արեւելեան կողմը 100. Սպանիոյ ծովեզերքն 2,000. Հոռն և Բարեյուսոյ սարերուն ծովերը 5,000 մեգր:

Նոր Տագնիսահանք: — Pays լրագրին մէջ կը կարդանք որ Սաքսոնիոյ մէջ մագնիսացեալ լեռ մը գտնուեր է, որուն մէջէն մագնիսեղէն երկաթի երակ մը կ'անցնի. քանի մը հարիւրամեգր թանձրութեամբ: Ինչուան հիմա ճանչցուածն էրուն մէջ ամենէն աւելի հարուստ մագնիսահանքն է, յորմէ արդէն իսկ հիմակուրէն մեծահատոր զանգուածներ դուրս հանուած են: Իր մէջն էլ դաժ մագնիսը բաւական է բոլոր աշխարհիս համար: Պ. Տուր (Dower) պերլինցի բնագէտը այս հանքէն կտոր մը ունեցեր է որ 30 հազարակրամ կը կշռէ:

Մեռելաբէտ 'ի Լոնդոն: — Լոնտոնայի վիճակագրութիւնը կը հաշուէր անցեալ տարի 3,082,372 բնակիչ, 340,917 տանց մէջ, 122,քառ. մղոն տարածութեամբ. և նոյն տարուան մեռելութիւնը սակաւութիւ է համեմատութեամբ նախընթաց տարիներուն. միջին հաշուով ըլլալով 23 առ 100, մինչքեւ 1866ին եղաւ 26 1/2 առ 100: Հիւանդութեանց մէջ սաստիկ կոտորած ընողն եղաւ ծաղկախտը, որով 13,032 անձինք մեռան: Ուրիշ հիւանդութիւն մ'ալ, ծիրական ըսուած ախտը 8817 տղայոց մահ պատճառեց:

Ասածք Սկովտիացոց

Ամեն ծառի հարուած տուողը՝ մէկն ալ չկործանէր:

Աւելի աղէկ է տաքցընող քիչ կրակը՝ քան կիզանող մեծ հուրը:

Լաւագոյն է սատանան տնէն դուրս բռնել՝ քան դուրս ընել ջանալ:

Ո՛վ որ երբեք նեղութիւն քաշել չուզէր՝ բնաբարեաց արժանի չէ:

Լաւագոյն է որ մարդ մը շատ քիչ նորալուր ունենայ, քան թէ իր հօրը կախուած ըլլալը պատմէ: